

# Umowa organizacyjno- -finansowa z dyrektorem instytucji kultury

– WZÓR UMOWY, ODPOWIEDZI NA PYTANIA

Umowa określająca warunki organizacyjno-finansowe oraz program działania instytucji kultury jest kluczowym narzędziem nadzoru organizatora nad jej funkcjonowaniem. Zgodnie z przepisami każda instytucja kultury musi mieć taką umowę zawieraną pomiędzy jej organizatorem a dyrektorem. Kto podpisuje taki dokument? Jaką ma formę? I jakie konsekwencje niesie dla działalności instytucji? Poznaj szczegóły dotyczące zasad jej zawierania.



Renata Kajewska  
redaktor prowadząca

**Na prawowkulturze.pl zapraszamy na 2 nowe szkolenia online:**



W jaki sposób instytucja kultury może  
skutecznie współpracować z organizatorem

Kalendarz obowiązków sprawozdawczych  
i dokumentacyjnych w bibliotece publicznej



## Spis treści

• Kto zawiera umowę	4
• Kto podpisuje umowę z dyrektorem samorządowej instytucji kultury	4
• Jaką formę ma umowa	4
• Co jest przedmiotem umowy	5
• Kiedy należy zawrzeć umowę	5
• Czy można odmówić zawarcia umowy	5
• Czy ważne jest powołanie dyrektora, pomimo niezawarcia umowy	5
• Dlaczego brak umowy jest niekorzystny dla organizatora	5
• Jaki element umowy podlega publikacji	6
• Czy organizator może wydawać polecenia dyrektorowi instytucji w zakresie objętym umową	6
• Jakie są konsekwencje braku realizacji postanowień umowy przez dyrektora	6
• Czy odstąpienie od realizacji umowy musi być rażące	6
• Czy nieprzestrzeganie postanowień umowy jest naruszeniem prawa	7
• Czy w statucie instytucji kultury należy zawrzeć postanowienia dotyczące umowy	7
• Jakie zachowania mogą oznaczać odstąpienie od realizacji umowy	7
• Czy niepoddanie się kontroli ze strony organizatora jest naruszeniem postanowień umowy	8
• Wzór umowy	9

NOWOCZESNA  
BIBLIOTEKA 3.0

28.03.2025

10:00-15:00

ONLINE

# JAK WYGRAĆ KONKURS NA DYREKTORA BIBLIOTEKI?

Praktyczne warsztaty z unikalną formułą  
rozmowy między ekspertami!

ZOBACZ PROGRAM
→

Dyrektor  
Biblioteki  
Publicznej

Kujawsko-Pomorski  
Bibliotekarz roku 2023

Skontaktuj się z nami: 691 238 759, szkolenia@wip.pl

## Umowa organizacyjno-finansowa z dyrektorem instytucji kultury – wzór umowy, odpowiedzi na pytania

Przepis art. 15 ust. 5 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 87) zobowiązuje organizatora instytucji kultury do zawarcia z jej dyrektorem umowy określającej warunki organizacyjno-finansowe działalności takiej instytucji oraz program jej działania. Wspomniana umowa jest ważnym narzędziem nadzoru ze strony organizatora. Określa bowiem, mówiąc w skrócie, podstawowe zasady i kierunki działania danej instytucji kultury oraz jej relacji z organizatorem.

### Kto zawiera umowę

Stronami umowy są:

- **organizator** – czyli minister lub kierownik urzędu centralnego tworzący państwową instytucję kultury, względnie jednostka samorządu terytorialnego tworząca samorządową instytucję kultury, oraz
- **dyrektor instytucji kultury** (a ściślej, osoba, która ma zostać powołana na stanowisko dyrektora instytucji kultury przez organizatora).

### Kto podpisuje umowę z dyrektorem samorządowej instytucji kultury

W przypadku państwowych instytucji kultury umowę podpisuje minister lub kierownik urzędu centralnego, względnie osoba przez nich upoważniona. Z dyrektorem samorządowej instytucji kultury umowę podpisuje organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, czyli:

- **wójt, burmistrz lub prezydent miasta** – w przypadku gminnej/miejskiej instytucji kultury,
  - **starosta** – w przypadku powiatowej instytucji kultury,
  - **marszałek województwa** – w przypadku wojewódzkiej instytucji kultury,
- względnie osoby upoważnione przez te organy.

### Jaką formę ma umowa

Umowę zawiera się w formie pisemnej, do której zachowania, zgodnie z art. 78 Kodeksu cywilnego, wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczeń woli stron. W myśl tego przepisu zawarcie umowy w formie pisemnej może też polegać na – choć rzadko jest to praktykowane – wymianie dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli. Każdy z nich jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

Zwykle zawarcie umowy polega na podpisaniu przez obie strony jednego dokumentu zawierającego jej treść. Dokument taki jest podpisywany w dwóch lub większej liczbie egzemplarzy. Każda ze stron umowy powinna otrzymać przynajmniej jeden podpisany egzemplarz. W związku z tym, że – jak wynika z art. 78<sup>1</sup> Kodeksu cywilnego – oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej, umowę można zawrzeć również w formie elektronicznej. Polega ona na złożeniu oświadczeń woli w postaci elektronicznej i opatrzeniu ich kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi.

## Co jest przedmiotem umowy

Umowa określa:

- warunki organizacyjno-finansowe działalności instytucji kultury oraz
- program jej działania.

Przepisy nie precyzują treści umowy, pozostawiając decyzje w tym zakresie stronom, które powinny uwzględnić przedmiot działalności konkretnej instytucji kultury, jej specyfikę i warunki, w jakich funkcjonuje.

## Kiedy należy zawrzeć umowę

Umowa powinna być zawarta z osobą, której organizator zamierza powierzyć stanowisko dyrektora instytucji kultury, a więc jeszcze przed jej powołaniem na to stanowisko.

### **WAŻNE**

**Umowa wchodzi w życie z dniem powołania dyrektora.**

## Czy można odmówić zawarcia umowy

Osoby, której organizator zamierza powierzyć stanowisko dyrektora instytucji kultury, nie można zmusić do zawarcia umowy. Co istotne, odmowa jej zawarcia powoduje niepowołanie takiej osoby na stanowisko dyrektora.

## Czy ważne jest powołanie dyrektora pomimo niezawarcia umowy

Takie powołanie jest ważne, choć prawnie wadliwe – niezgodne z art. 15 ust. 5 ustawy. Należy zaznaczyć, że inicjatywa zawarcia umowy leży po stronie organizatora, a nie dyrektora (kandydata na to stanowisko). Wynika to z literalnego brzmienia wspomnianego przepisu: „organizator przed powołaniem dyrektora zawiera z nim odrębną umowę w formie pisemnej, w której strony określają warunki organizacyjno-finansowe” (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 27 listopada 2024 r., IV SA/Po 674/24). Tak więc powołanie dyrektora nieopowiedzone zawarciem umowy jest zaniedbaniem ze strony organizatora. Dyrektor nie powinien w związku z tym ponosić negatywnych konsekwencji takiego zaniedbania. Jak się wydaje, właściwym sposobem naprawienia omawianej wady jest niezwłoczne podpisanie umowy przez organizatora i dyrektora.

## Dlaczego brak umowy jest niekorzystny dla organizatora

W przypadku powołania dyrektora bez uprzedniego zawarcia umowy organizator ma bardzo ograniczoną możliwość wpływania na sposób funkcjonowania instytucji kultury i wykonywania tym samym obowiązków określonego w art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.). Mowa o obowiązkach prowadzenia przez gminę spraw „kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury”. Brak umowy czyni niemożliwym skuteczne wpływanie w szczególności na program działania instytucji oraz sposób jego realizacji.